

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 23. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi nyolcra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

A „nyilte” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

július—decemberi folyamára.

Egészévre . . . 12 forint.

Félévre . . . 6 „

Évnyegyedre . . . 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középütczei könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Kolozsvár, július 11.

(D) Post festa sacerdos. A „Botschafter”, mely tudvalevőleg a lelépett állam-minister közlönye, a napokban egy cikkben előadta az államminister legutóbbi szándokait.

Magának a volt államministernek keveset használ ugyan vele, de valamivel többet a magyar alkotmányos álláspontnak; mert a „Botschafter” bevallja, hogy az államminister egész addig kész volt egyezkedni, hogy a felelős ministerium is visszaállítsa a magyar királyságban, hogy ettől a német császári tartományok kebléi ministeriuma teljesen elkülönítessék, mindenik ország így vigye saját suverain országlását; csakis a közös ügyek tárgyalásánál folyjon össze egy közös felső parlamentbe, a hol az illető közügyi szakmáknak egészen elkülönített, s csakis a szakokra terjedő ministeriuma legyen.

Látni való a „Botschafter” ezen cikkéből, hogy végre maga a centralisált alkotmányosság alkotója meggyőződve eredeti terveinek kivihetlenségéről, lényeges concessiókat akart tenni a magyar alkotmányosságnak, ugyanannak, a melynek az előtt kevésbé elévülését proclamálta.

A „Botschafter” által lelépzelett szándék összintességében mi magyarokul kevésbéé bizhattunk volna; gyakran igen jól hangzanak az általános elvek, de azoknak részletes formulázása magát az elvet ássa alá.

Igy volt ez az octoberi diploma és februári patenssel is. A februári patens kiadásakor a ministeri lapok azt mondták, hogy e patens nem semmi egyéb, mint az octoberi diploma eszméinek formulázása, csak a magyarok vitatták, hogy az egészen egyéb, elmagyarázása az octoberi diploma alapelméletének, s egy egészen új rendszer meg-alapítása, mely a diplomában kimondott, s a régi alkotmányt is legnagyobb részben tekintetbe vett elmélet helyett Austria központi felsőbbiségének, s jelesen a magyar királyság autonómiaja abszorbeálásának elméletét foglalta magában.

És ez ugy is volt, az octoberi diploma határozottan kimondá az előbbi magyar alkotmány visszaállítását csak némely közös ügyet tartva fenn közös tárgyalásra, ellenben, hogy a februári patens ministere ezen előbbi alkotmányt a februári patenssel tökéletesen meg akarta semmisíteni, azt eléggé tanusította azon nyilatkozatában, hogy a februári patensre az alaptörvény sérthetlenségét ruházva, nyíltan kimondá a magyar alkotmány elévülése elméletét.

A mivel egyelőre a közönséget altatták, hogy t. i. a patens csak a diploma formulázása, az egy új kulcsa volt Austria suprematijának, s a magyar királyság colonizálásának a centralisatio érdekében.

Kitünik ez most, midőn egy volt ministerium, mint a centralista párt felriadott a februári patens mellett, s megrettent, hogy az octoberi diploma eszméi győznek, hogy győz a császár eszméje az államminister eszméje felett.

Semmi egyéb nem kell ama politika megítélésére, mint ezen tapasztalat maga, midőn előbb azzal áttatának, hogy ezen patens csak az alaptörvény magyarázata, s a végén kiderül, hogy a patens az alaptörvény meg-husztója akart lenni. Mert hisz, ha ez amannak csak magyarázata lett volna, ugy ma nem félnének az octoberi diplomától, akár hogy magyarázzák azt.

A „Botschafter” nyilvánításában, azonban egy igen fontos és jól megjegyezendő sincerizálás foglaltatik. Bevallja a volt állam-minister közlönye, hogy még a februári pa-

tens elmélete alatt is egy magyar ministerium eszméje jól megférne volna, ugy még azt is, hogy az osztrák örökös tartományok kebléi ressortjaihoz tartozó ministeriuma szintén egészen külön választassék, egyszóval a legszorosabban közös ügyek hatáskörén kívül a dualismus teljesen elismertessék.

Ha ez megtörténhetett a februári patens keretjé közt, mely a magyar alkotmányjogot verivirkoltatni megengedte; akkor kérdés kívül sokkal inkább megtörténhetik az octoberi diploma keretjé közt, mely a magyar alkotmányjogot teljesen elismerte, sőt kimondotta, hogy a magyar positiv törvényeken semmi változtatás nem történhetik a magyar korona törvényhozó gyűlésén kívül.

Ennélfogva nem lehet kétségünk abban, hogy a magyar ministeri felelősség elmélete, melyet positiv törvényeink megalapítottak, s fejedelmi megerősítés s kinevezés tetteleg gyakorlatba hozott, most még inkább helyre fog állítani, miután a magyar közvélemény annyira csüngött az államügyvitel ezen cél-szerűbb és szabatosabb formáján, miképp még a merevebb centralisatio államministerének is közege ma szükségesnek látja pártusának igazolásául kijelenteni, hogy ők készen állottak a felelős magyar ministerium helyreállítására.

A „Botschafter” fenebbi elméletében egészen elismeri a magyar korona integritását is, semmi alienumot nem lát abban, hogy a magyar korona saját ministeriuma alatt az egyik, az osztrák császári korona szintén saját ministeriuma alatt a másik tömböt képezze, egy harmadik közös s csakis a közös ügyeket intéző ministeriumban concentrálódván a két tömb központi hatásköre.

Világos tehát, hogy itt azon elméletet, mit Erdélyben az államminister ur állított fel, már maga is kész volt cserben hagyni, mert azt csak nem tehetjük fel, hogy a „Botschafter” a magyar korona ministeriumából elvette volna a korona Szilágyságon inneni részeit, s az osztrák ministerium alá akarta volna csatolni, vallomásaiban pedig éppen nincs szó arról, hogy talán Erdélynek egy harmadik külön ministeriumot szántak volna.

Ennélfogva ama lap vallomásaiból kitünik, hogy a közös ügyek, közös tárgyalásán túl örömet elismerték volna ők is koronánk integritását is a közös ministeriummal, s így természetesen a pesti közös országgyűléssel együtt.

Mindezekből az a következmény, hogy a mostan alkotandó ministeriumnak mindezen dolgokat sokkal teljesebb mérvben, s sokkal összintebben el kell ismernie, annál inkább, mert Európában senki sem állítja még a ministerium további lehetlenségének okául azt, hogy a magyar koronának igen nagy concessiókat szándékozott volna adni; sőt ellenkezőleg éppen azért kelle lelépnie, mert rendszere tagadta az sérté a magyar alkotmányosságot, a magyarok, családaisaikon okulva, nyíltan kimondták, hogy a volt állam-ministerrel a kiegyezést lehetlennék tartják, sőt az államminister is kimondá a reichsrathban, hogy a magyar alkotmányviszály kiegyenlítésének lehetőségét nem látja, s a magyarokat még sokáig kell punitani.

Ha tehát ily indulat daczára is az államminister a magyar dualismusként kész volt annyit concedálni, a mennyit a „Botschafter” tolmácsol, ugy a mostani rendszertől csak méltányosabbat, a magyar positiv törvényességre nézve összintebbet szabad és kell vár-nunk.

Eöcs, július 9.

© Magától érthető, hogy minden embert vagy is minden nemzetet saját java leginkább érdekel; nem csoda tehát, ha a külföldi dolgok nálunk most egészen háttérbe szorulnak. Nálunk a pár hét előtt történt minister-vál-ság életkérdés, a mit nem szükség okokkal bizonyítani, mert fájdalom a kiáltó okok minden zugsból szembeötlenek. Nézzünk csak lakásunkon körül, tekintsünk csak erszényünk-be, menjünk a mezőre, a tanintézetekbe, a törvényszéki csarnokokba, az ügyvédi irodákba, a katonáktól hemzsező kaskarnyákba . . . és látni fogjuk, hogy itt sarkalatos változásnak kell okvetlen történnie.

Azért örvendjünk, ha ezen szükséges eredmény részint már meg is történt, midőn Schmerling ur visszalépett, s Majláth magyar korlátnok lett.

Ezen változást az itteni közönség egész nyugodtan fogadta, mert belátta, hogy változásnak kell történnie és pedig olyannak, mely a magyarokra nézve kedvező legyen. Levelezőjének alkalmá volt 1861-ben, midőn Schmerling programját egy a helytartók-hoz intézett köriratban kinyilatkoztatta, az itteni hangulatot figyelemmel kísérni. Schmerling neve 48 óta, mikor ő a frankfurti parlamentben a szabadság érdekében működött, a német nép fülében igen jól hangzott; öröm-és reménytől sugárzó szemekkel olvasták tehát az említett köriratot, hisz soha sem történt még Austriában, mely mindig absolut kormányforma alatt élt, olyas valami, hogy egy minister az alkotmányosságot nyilvánosan elvívul ismerte volna el.

Az új államminister működésének első két évében, a mézes napokban föltétlen bizalommal ragaszkodott a német nép hozzá. A magyar országgyűlés elleni eljárást fájdalmas hangon életszükségnek, malum necessariumnak nevezték.

De miután kezdették látni, miszerint Schmerling működése csak experimentalis- és lavirozásból áll, és így az ügyek javulására semmi reményt nem nyújtott, miután még elbizakodást eláruló elvekkkel is fölépett, a minők a „vir können warten”, és „verwirkt”: előbbi imádói csakhamar elfordultak tőle.

Ezen rögtöni hátfordítás tisztán mutatkozott az alsóláz magatartásában, a mit a mostani saíton tanusított. Mi volt ennek a hangulatváltozásnak eredménye? Majláth.

Az új korlátnok kinevezése általában jól fogadtatott, mert válasz volt a mindennapi jelszóra: „igy nem maradhat többé, a magyarokkal ki kell egyezkedni.” S ezért nem követte az eleinte annyira szeretett állam-minister kilépését egyetlen egy sohaj sem, ki véve a fizetett „Botschafter”-ét.

A kérdés, kik lesznek már az új minis-terek, majdnem másodrendű; mert ha egyszer el van határozva, minő minta után építessék az új épület, akkor már nem oly fontosak az építő személyek.

Majláth kinevezése által az új épület fundamentumja letétt, és most csak tovább kell rajta építeni.

A mostani körülmények kényes voltát, hol az állambankérot az ajtó előtt áll, eléggé bélyegzi az új ministerium nehéz alakulása is. A ministerjelöltek száma oly nagy és nevei oly regényesen voltak néha az ujságokban elősorolva, hogy még Deák Ferenczet is emlegetni bátorokdtek combinatioikban, s valóban bámulni lehetett, hogy a máskülönb-ben komoly journalisták, mily élénk phantáziát fejtek ki mostan.

Az alsóláz a kormányválság óta nem tartott gyűlést; bizottmányai azonban szorgalmasan dolgoznak. A lelépett kormánytól előterjesztett 1866-ki költségvetést a mostani kormány visszavonandja, mert a tágabb reichsrath a mostani saíson befejezésével megszűnik élni. A felsőház rendes gyűléseket tart; mult héten befejeztetett az 1865-diki költségvetés, és a 13 millió kölcsön feletti tárgyalás.

Az erdélyi helvét hitvallásnak ez évi közzsínata.

(Folytatása és vége.)

A 29 diki ülés ismét örömdetes tudomással vette az udoni egyház választmányának azon tudósítását, miszerint udoni nyugalmazott veszteglő biztos t. Tatrangi Sándor ur és neje Benke Julianna urasszony ezélt néhány évvel egy 1. tanító fizetésének fedezésére alapították, haláluk utánra az udoni egyháznak 12,000 ezüst buszast, későbbre egy második tanító fizetésére egy tágas belső telket kellő épületekkel felszerelve és hozzá 58 köböl főről szántóföldet hagyományoztak, s e hagyományról szóló végrendeletet megörzés végett át adták az illető egyháznak. A jelen évben azonban a hagyományozott összegből valósággal át is adtak az egyház rendelkezése alá 6,000 darab ezüst buszast, azzal az óhajattal, hogy az iskola folyó évi szeptember 1-én megnyitassék. A nemes lelkű adományozónak a közzsínat köszönő iratot

határozott küldeni, melyből a következő sorokat véljük az olvasó közönség elibe juttatás végett közölni: „Protestans egyházunk alakulása első perczétől fogva legdrágább kincseinek tartotta iskoláit, tudva, hogy értelmes és felvilágosult hívek azok az élőkövek, melyekből épülhet Krisztusnak az az anyaszentegyháza, melyen a pokol kapui sem vehetnek diadalt. Magyar nemzetünk jövőjét pedig csak fainak miveltisége és értelmi fejlettsége biztosíthatja, mert Európa civilisált nemzetei között csak olyan népfajnak van helye, a mely velők egyenlő színvonalon áll. A ki két iskolát alapít, az vallása és nemzete iránti hő szerelmét tanusítja, keresztényi és hazafiai szent kötelességét teljesíti; az anyaszentegyháza és nemzete fennmaradásának, elő-haladásának tényezője. S mikor a nyomasztó körülmények, a naponként növekedő szegényülés miatt mindenfelől emelt panaszok közül a vallás és nemzet iránti buzgóságnak ily szép példái merülnek fel, méltán telik el szívünk örömmel, mert ezekben látjuk jobb jövőnk legbiztosabb zálogait. Nem tudjuk méltóbban megköszönni a t. urnak és szeretett hitvesének szép adományát, mint azzal az óhajattal: adja a kegyelem Istene, hogy a tks. ur és szeretett hitvese láthassák meg a jobb jövőt, láthassák meg az áldozatkész szívvel hintett magból fejlődő nemes növény felvirulását, láthassanak példájuktól lelkesülten többeket haladni nyomdokukban; és becses nevők, kegyeletes emlékek az általuk alapított iskolával együtt maradjon fenn, birdetve a hálás utokörnek, hogy a vallásnak tagjai, e hazának fiai soha se rettentek vissza, sőt minden korban kész örömet hoztak áldozatot a haza és a vallás oltárára” stb.

Ezt követte moldva-oláhországi missionarius Czelder Márton által beküldött jegyzőkönyv olvasása, mely folyó évi május 15- és 16-dik napjain Bukarestben elérték előktele alatt a galaczi, pitești, ploesti és szászkúti lelkészektől és egy ploesti világi tagtól álló, magát zsinatnak nevezett gyűlés eseményeit tartalmazza, s mely által Czelder ur magát püspöknök declaraltatja, s a válóperék végellátására magukat képesített ki kívánják. Elsóvstatik ezzel összefüggőleg a pitești egyház folyó évi május 29-ről keltzett folyamodása, melyben tiltakoznak a fennevezett gyűlés határozatai ellen, mint a melyre papjuk is tudokon kívül távoztak. Kijelentik, hogy Czelder ur törekvéseivel szemben az oláhországi kormány hatósága helyett erdélyi superintendentiánk hatósága s császári apostoli magyar király ő Felsége kormányja védelme alatt kívánnak maradni. A közzsínat e derültséget szerzett új püspökség stb. elintézését a m. e. főtanácsra bizza; Czelder Márton pedig nem a missio felügyelőjává, hanem a pitești és ploesti egyházak papjának ismerte el.

A m. e. főtanács kimutatásából kitetszett, hogy a garasos pénztár 7,667 frt 57³/₁₀ krból áll. Ezen töké kamatjából szegény falusi iskolás gyermekeknek kézikönyvek vásárlása s kiosztása határozottat, minden más czélok teljes mellőzésével.

Örömdel értesült a közzsínat arról is, hogy a m. e. főtanács Kolozsvárt a b. kö épüetében 12,000 frton püspöki lakot vásárolt. Azonban ezen összegből 4,000 frt hiányozván, közadakozás útján begyűjtése az esperesekre bízott.

Nem kis derültséget okozott a közzsínatnak a sepsi e. megyék mesterei azon folyamodása, melyben kéri, hogy Hóry Farkas egy játszi verséret, melyben a successio megbukása s a mesteri szavazat-jog elejtése felett buzong, büntetessék meg. A tudós mesterikar e folyamodása szegénységi bizonyítvány s a sepsi iskolák jelene felett fájdalomba merengtet.

Június 30-kan sok figyelemmel tárgyalattak a papválasztási szabályok rendbeszedése s javítása, ha csakugyan az is javításnak vétethetik, hogy 3-ad osztályu egyház papja, csak a 2-dik osztályu papságra pályázhat, míg most már megengedett, hogy kitűnő osztályu papjelölt, ha nem akademista is, pályázhasson 1 ső osztályu egyház papságára. E szabály válaszfalat emel pap és pap között, holott nálunk a püspök is csak primus inter pares. A levegő egészséges lehet, a papság életegességnak örül. A papjelöltnök pályá kell. Elmegy egy 3-ad osztályu egyházba egy kitűnő elemeni osztályos végzett ifju vagy tán akademista. És ő a megtrült 1 ső osztályu egyházba nem pályázhat! Vigasztal csak az, hogy a „sapientis est mutare consilium” elvénél fogva ezen már tán a jövő közzsínat, vagy még előbb a revidáló e. főtanács változtatni fog.

Két kepejavadalom megváltási ügy is tárgyalattott. A közzsínat a terménysmek becsárának töke-kifizetését elfogadta, s egyszerűsmind elhatározta ezen tökéekkel földbirtokot vásárolni, Valóban helyesen, mert a pénzalap bizonytalanságnak van alá-

vetve, míg a földbírtok szerényebb, de mindig biztos alap.

A július 1-sői ülésben több közkereset láttatott el belső emberek ellen. A közszinat kellő szigorral járt el. És igen helyesen. Mert hát a pap-pálya menhely legyen, hol a kötelességek elbonyolítása, a rendetlen élet büntetlenül nézettsenek el? hogy azok, kik a só savai kellene hogy legyenek, legyenek botrányok!

Június 2—12. e. megye özvegy árva pénzlárai vizsgálattal meg. Öröm volt hallani, hogy ezen egyházmegyék közel 30,000 frt tökével bírnak, s ebből 8,000-en felül a marosi egyházmegyéé.

A generalis cassa is, melynek kamatja özvegy papnéknak osztatik ki, megvizsgáltatván, Bányai Vitális pénztárnoknak köszönet mondatott, hogy e pénzeket díj nélkül kezeli.

A július 3-ki ülés a többek közt nevezetes lendületet adott a vallás s nevelés ügyének a papi és iskolamesteri értekezletek szervezése tárgyában hozott határozata, az értekezleti szabályok megalkotása által.

A küllői egyházmegye népiskolai segélyegyletek felállítását indítványozta, mely fontos indítvány, hogy a jövő évi közszinaton tüztesen tárgyalathassák, a több egyházmegyék r. zsinataival közlés végett indítványozó egyházmegye előjáróinak visszaadott.

A püspöki canon szerű vizsgálat életbeléptetése ezelőtt egy pár évvel megpendítettén, az egyházmegyék mostanra beiktatót véleménye alapján ezt a közszinat szükségesnek elismerte, mindamellett jelen körülmények közt a közszinat kivihetetlennek tartja, hogy a püspök anyaszentegyházunk minden egyházába kiszálljon, mivel erre sem költsége, sem ideje. Pedig hogy mennyi idő árada ebből kivált a vármegyékben elszórvá levő egyházainkra nézve, mutatja a hátszegi körút. És a tegnapi itt történt esemény, melynél fogva Szék városa ref. praesbiteriuma a derék főpásztor megsejtel szavaira elhatározta, hogy a szegényeségek szük helyiségtől iskoláját újabb építtetése által kinagyítja. Főgondnok b. Bámfy Baniel ő mlga 100 frt adományával ment elől jó példával. Mennyi iskolát lehetne így rendezni. S itt még csak annyit: nem kívánunk mi valami megcizfrázott eljárást, melyen a már vértünkbe átmenni kezdett jegyzőkönyvek lennének felveendő; hanem egyszerű körutat, melyen az illető egyházmegyék előjárói csatlakoznának a körutazó főpásztorhoz. És nem is kellene minden egyházba elmenni, hanem a hova a vallásos élet felélénkítése inkább igényelné. Nem is kerülne oly sokba. Az illető egyházmegyék fuvarral ellátnak a szeretett főpásztort. S aligha lehetne szerencsés sok pap szerény asztalához meggyerhetni imádott főpapját a világi uraktól, kik bizony vallás-felekezeti különbség nélkül vetekednének a szeretett, tisztelt püspök ellátásában. Az ifjú erőt, az agg nyugalmat lelve látásán annak, ki a vallás főörje, kinek ősz balantékain szeretet, erély, erő és nyugalom diszlik.

A közszinat 4-én este, miután a váloperek is szigorú ellátásban részesültek, záratott be. Könnyes szemekkel vett búcsút a főpásztor hivatalársaitól az e. főtanács küldötteitől, kik annyi buzgalmat, nemes akaratot tanúsítottak az ülészekesek alatt, az esperes és jegyzőktől.

És itt még egy pár megjegyzést: a széki e. megye két felirata hozta bádjadtságba a közszinat folyamat kétszer. Esőbben a mult közszinat azon határozatára, hogy a képviselti rendszer miként életbeléptetése iránt adjon véleményét, azt felelte: hogy miután a közszinat nem szokta figyelembe venni a véleményeket jobb időkig nem véleményez. Másodsor tiltakozást jelentett be a mult évben történt successióval választott főjegyzőség ellen, a személyiség teljes tiszteltben tartása s kifogás alá nem jöhetőség mellett. Bár az irmodor ne lett volna oly darabos! S vették volna tekintetbe a vendég iránti kötelemeket.

Különbön elég tisztelettel s teljes magyar vendégszeretettel fogadta az e. megye a közszinat tagjait, sőt asztalához méltatott minden ügyefogyottat, jövő és menő, járó s kelő vándort, utast, mintha égből hullott manóval tarthatta volna. Az itt vendégszerelt Jakab szintársulata is ingyen kosztot kapott, s még is mikor az iskola javára adandó szini-előadásról volt szó, csak fele jövedelmet ajánlottak. Adtak egy vigjátékot a „Házi barátot“ Horytól, melyre egy öreg esperes ezen nyilatkozatot tette: Vig darabot ezek a színészek meglehetősen adnak, de az e. szomorú darabok előadása nem kenyerük.

Szék városáról megjegyeztük, hogy itt semmi előmenetel nem látszik, semmi tekintetben a lefolyt közelebbi pár évtizedből. Gazdászati, építkezés minden a régi slendrián. Még a pomologia is tengeréltet él. Utai járhatlanok, kivéve a Szamosújvár felé vivőt, de az is porondozás után ásitozik. Bár az új iskolához új életet, miveltseget adna a különben munkás, szives városi népnek! Májszter.

11692. 1865.

Hirdetmény

az állam lotenyészési díjak és ezüst érmek e f. évben Erdélyben történeendő kiosztása iránt.

Ő cs. kir. apost. Felsége 1860. Február 9-én kelt legfelsőbb határozata értelmében a lotenyész-

tési államdíjak és ezüst érmek kiosztása e f. évben következő módon fog megtörténni:

1. Lotenyészési államdíjak és ezüst érmek iteltetnek:

a) 4—7 éves anyakanczaknak sikertült szopócsikóval, melyek jól vannak tartva, egészségesek és erőteljesek, és jó tenyészkancaik minden tulajdonságaival bírnak.

b) 3 éves kanczaknak, melyek kitünő tenyész-képességet ígérnek és befogva még nem voltak, vagy ha voltak is, de e miatt észrevehetőleg megrontva még nincsenek.

2. A tenyészési díjakért és érmekért pályázó kanczak tulajdonosai helység-előjárói bizonyítvánnyal kell, hogy bizonyítsák a szopócsikóval bemutatott anyakanczról, hogy az a cikó születése előtt már birtokában volt, a 3 éves kanczáról pedig, hogy annak anyja a bemutatott kancza születése előtt övék volt, és a bemutatott ló náluk nekedett.

3. Tenyészési díjat nyert anyakancza 7 éves kora elééréseig még egyszer pályázhatik újabb tenyészési díjért, ha a díj nyérése után következő valamely esztendőben ismét bemutatatik sikertült csikóval. Oly anyakancza, mely már két díjt nyert, többé nem pályázhatik.

4. A tenyészési díjak és ezüst érmek kiosztása ez évben: Dézsen augusztus 8-án. M. Várbelytől szeptember 3-án. N. Szebenben szept. 10-én. Brassóban október 17-én fog véghez vitetni.

A nevezett négy pályázó helyek mindegyikén 14 díj, összesen 85 db. császári aranyban osztatik ki, még pedig: Csikós anyakanczaknak: 1 díj 15 db. arannyal. 6 díj 5 db. arannyal. 3 éves kanczaknak: 1 díj 10 darab arannyal. 6 díj 5 darab arannyal.

5. A bemutatott kanczak díj-érdemességének megítélése, valamint a díj odaitélése is mindegyik pályázó helyen egy e végre külön kinevezett polgáriakból és katonákból álló vegyes bizottság által történik.

6. Az odaitelt díjak és érmek a díjazott állatok tulajdonosainak az egész bizottság jelenlétében, valamennyi pályázó előtt arról adandó nyugtára rögtön kiadatik a bizottság polgári tagja által, éppen ugy felolvastatnak azon tenyésztők nevei is, kik díjra érdemes kanczakokat hoztak a pályázó helyre, de a díjak elégtelen volta miatt jutalmat nem nyervek.

A díjosztás eredményei és a pályázott állatok száma utólagosan szokott módon fog közhírre tétetni.

7. Hogy a díjkiosztással megbízott bizottság idején megtudhassa az illető pályahelyre megjelent valamennyi pályázó ott létét, minden pályázó kancza tulajdonosa köteles magát legalább a 4 pontban kijelölt díjkiosztási napon legkésőbbre délelőtt 11 óráig a pályahely megyéje vagy széke tisztjénél vagy helyettesénél jelenteni, kitől a további utasítást fogja nyerni.

N. Szeben, május 1-jén 1865.

A kir. főkezményszek elnöke,
Crenneville m. p.

Hazai intézetek

Az erd. muzeum részére f. évi május havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: Dessewffy Mihálytól Kaczsköröl 56 kötet. Almási Sámuel, berkesi ref. lelkészétől Nánási V. Gábor Lelki tudakozás. Kolozsvár 1675. 12 r. és Perkinstita Guil. Lelkiismeret akadémia. Amsterdam. 1648. 12 r. — Rónay Jácintól, Sartorius János, Lelki óra. Wittemberg. 1730. 12 r. — Bágyi Jóó Lilától énekes könyv, Kolozsvár. 1785. 12 ré. — Dr. Békési Ferenczről, Reichenbach, Botannik für Damen Leipzig. 1854. 16 r. és Koeler Descriptio graminum Galliae et Germaniae Francof. 1802. 16 r. — Pap Károly, városi uraktól Kolozsvár város limitatioja. Kolozsvárt. 1813. 2 r. — Kacziány Nándortól, A gyümölcsfa tenyészési rendszere. Arad. 1865. 8 r. — Papiu Ilariantól Tessaur de monumente istorice pontu Romania Tom. I. fasc. 10., Tom. II. fasc. 4—6 Tom. III. fasc. 1—5. Bucuresti 1863—1865. 4 r. — Gr. Lázár Dénezsné szül. gr. Rindsmaul Adèle-től P. Horváth Lázár szent földi utjára vonatkozó naplója, okiratai és levelei. — Gr. Mikó Imre ő exjától Borosnyai Nagy Márton emlékkönyve 1722—1729. Dózsa Danieltől 4 db eredeti levél a Báthori család tagjaitól a XVI. és XVII. századból. — Ködöböz Károlytól Krasznáról 2 magyar oklevél a XVII. századból. — Hodor Károlytól Pávai Antal udv. tanácsos († 1827) olajba festett arcképe.

II. Régiségek és érmek: Kiszely Endrétől 1 ezüst és egy réz pénz. — N. N.-től 1 ezüst pénz. — Gombos Sámuelől 1 réz pénz. Mike Sándortól 2 db mozaik töredék Várbelyről. B. Kemény Györgytől egy bélyeges tégla Vécseről és 1 ezüst pénz. — Wagner Frigyesől 3 réz pénz. — Mayer Ignácztól 1 ezüst pénz. — Ailenberg Lázártól 1 ez. pénz. — Cseh Józseftől 1 Szt. Gerliczén talált csonka cserép-edény. — Tamási Antaltól 10 ezüst pénz. Ziphely Augustától 3 réz pénz és 2 bankó. — Szabó Györgytől egy középkori feliratos kő Kolozsvárról kettő törve. — Az unitáriusok egyháztanácsától 1 római dombormivű kőlap Kolozsvárról. — Báro Noptsa Ferenczről 2 bronz tűtördek, 1 vasgyűrű csonka intaglioval és 1 réz pénz, (a vasút-építési ásatásoknál találtatott Hunyadmegyében). — Bágyi Jóó Lilától, Laudon tbnok ezüst burnotszelenczéje,

egy régi tárcza és 1 fából faragott dombormű a 14 század elejéből. — Dr. Incze Mihálytól 604 darab ezüst és billonpénz és 364 db réz. — Hirschfeld Elizától 2 aranyos szélű metszett lvegypohár. Gr. Gyalai Lajostól 1 ezüst és 1 rézpénz. — Gr. Mikó Imre ő nmltgától egy régi fuvóbangszer elefántcsontból, 1 Cserey Mihály-féle ezüst pohár 1 hosszú csövű kovács puská. — Ifj. Lukács Jánostól 1 ólom érem.

III. Természeti tárgyak: Vélieska Károlytól 1 otis tarda (tuzok). — Pilder erdőmestertől 1 tetrao urogallus (vadpáva). — D-or Schmidtől 1 falco rufipes. — Veress Ferenczről 1 crex pratensis (haris). — N. N.-től 1 coracias garrula. — Nagy Ferencz iparos tanoncztól 1 strix aluco juv. — Torma Károlytól 222 db kövület és kőzet. — B. Orbán Balázstól 3 db kőzet. — Csiki Albertől Turról 1 db kövület. — Cseh Lajostól 11 db ásvány. — Gr. Eszterházy Kálmántól egy Pávai Elek muz. őrséggel saját költségén rendezett geologiai kiránduláson gyűjtött 320 db kövület és kőzet. — Torma Károlytól hasonló Pávai Elekkel együtt gyűjtött 115 db kövület és kőzet. — Torma Károlytól 7 db sphaerodus fog. — Bágyi Jóó Lilától 1 csigára nőtt kis kláriság. — Finály Henrikől 233 db csiga a n.-várdi püspöki fürdőből. — Rédiger Bélától 39 darab csiga. — Hermann Ottó muz. conservatortól gyűjtve 1 vanellus eristata és 1 hasonló fióka, egy tropidonotus natrix és 21 faj pók. — Kész pénzen vásároltatott 1 tropidonotus natrix. — Czece Antal bagymányából a néhai herbariuma 49 csomagban.

Közli

Finály Henrik, s. k.
titkár.

Különfélék.

— A mint a „P. L.“-nak írják, a tárnoki és főispányi kinevezések kihirdetése áll külsőben, még pedig a magyar közvélemény kielégítésével. Az új ministeri combinatio teljesen készen van. A helyzetre s a ministerium alkotására nézve semmi nehézség nincs, de az új ministerium a reichsrath befejezéseig nem kezd meg működését. Ez bajos is volna, miután a reichsrath ez alakban többé nem létezhetik.

— Kolozsvár utczakövezetése szépen halad előre. A Széchenyitér kikövelését folytatják, a tordautzára tömördek kavicsot hordottak a város igás erejével, az utczát a sártól kitaraktatták, s most az otromba köveket hanyják ki, hogy új kövelés által járhatóvá tegyék. Ezen uton a teherakott szekerek a belvárost kikerülhetik, a mi által ennek utczakövezetét jobban lehet fentartani. Óbajanók, ha a város hatósága felragadna azon tervet, a mely lapunkban újól megpendítettett s az óvár zárthelyeit egy a Széchenyitérre rugó u'czával kinyitná. Valamint az omlatag hidkaput a mellette levő még omlatagabb épülettel együtt lebontatná. Ez a mint tudjuk régebb idő óta czélba van véve, csak a végrehajtás halad.

— A „Victoria“ biztosító társaság tűzbiztosításai Kolozsvárt már szépen haladnak előre. Az utasítások megküldettek a vidéki ügynökökhez is, s a biztosítás már az egész országban kezdetét veszi.

— A mint az „I. T.“ írja, a szamosújvári gör. kath. püspökségre, ő Felségének választása Sterka-Sulicz ő nmlga hathatós ajánlása folytán Fekete (Negrutin) János, balásfalvi kanonok ura esett. Az ügy jelenleg Rómában van. Fekete kanonok ur ugyanaz, ki román nyelvtant is irt s adott ki Kolozsvárt, magyar nyelven, magyarok számára.

— A mint Szebenből értesitenek, az ottani polgárság hangulata kedvező a ministeri-válságra nézve. Szeben műipara s kereskedelme is érzi az ország-calamitas súlyát, s e városban is nagy szerepet visz az adó-executio. Azt remélik, hogy az eddigi „dispositions foud“-okkal kormányozó embereket, az elvekkal s népszerűséggel kormányzókat váltják fel, az adó terhe csökken az állam terheivel, s a magyarok is kilépve politikai apathiajukból, a műipar s kereskedelemnek lendületet adnak nyitabb háztartásuk által. Az oláh és száz bureaukraták békütlennel, eddig nagy harcuk volt egymással, a szászok szidták az oláhokat, hogy Kuzával coquetteiroznának, az oláhok viszont a szászokat, hogy minden hivatalt az országban, s különösen a királyföldön ők akarnak elnyelni. Az is lehangolta a románokat, hogy ők egy autonóm Erdélyt óhajtottak, amelyet többségök által dacoromanisálatónak képzeltek; azonban a szászok hathatós befolyásuk által ki tudták vinni, hogy Erdélyt félig már Austriába beolvasták. Ki tehetne egészen elegend ennyi ellenkező érdeknek és intentionak.

— A mint a „Kronst. Zig“ írja az erdélyi reichsrathok Schmerling ur és boldogító rendszere mellett azzal akarnak demonstrálni, hogy leteszik mandatumukot. Jó lett volna, ha ki se vették volna. Egyébiránt ha ők leteszik, bizonyos, hogy Erdélyből nem fogja őket más felváltani. Azonban demonstratiójuk ugy látjuk nem sok hatással fog lenni, mert a dolgok ugy mutatkoznak, hogy az a bővebb reichsrath utolsó üléseit tartja most s a Schmerling ur rendszerével egy koporsóba temetkezik. Nincs mért tehát letegyék mandatumokat, mert az idő ugy is letéteti azt velök.

— Figyelmeztetjük olvasóinkat a lapunk utóbbi

száma mellett szétküldött előfizetési felhívásra. A Hunter János udvarhelyi volt alkotmányos főjegyzője által lefordított „Le maudit“ című francia regény igen nagy figyelmet keltett az európai irodalomban, s volt alkalmunk a fordítást látni, a mely szép és tiszta nyelvezettel van tartva, s így rendkívül érdekes olvasmányul szolgál a magyar olvasó közönségnek. Három nagy kötetben fog megjelenni e mű, mely a francia szövegben két kis kötetben volt kiadva. Ára a legutányosabbra szabott a fordító által, az egész munka ára 3 ft o. é., mely összeg Udvarhelyre Hunter Jánoshoz küldendő. A regény nyomtatását már megkezdették itt Stein nyomdájában.

— Az „Ország tükre“ című képes hirlap szerkesztését újól annak megalapítója a szép tollu Balázs Sándor vette át. E lap egykor nagy részvételnek örvendett, később sok szerencsétlenségei voltak, különben irodalmunkban igen hasznos helyet foglal el, szépen volt mindig kiállítva s esinos kömetéseket hozott. Miután szerkesztését megint Balázs ur vette át, remélni lehet, hogy a közönség pártolását megint kivándja, s egy hasznos közeg lesz általa az időszi irodalomnak megtartva. Előfizetési ára félre 6 frt, évnegyedre 3 frt. Gyűjtőknek nyoloz előfizető után egy tiszteletpéldány.

— A mint a bécsi lapok írják, a volt állam-minister meglette búcsulátogatását Majláth udvari korltnak urál.

— Körös-megye egyik kerületében az 1861-diki országgyűlési képviselő Zuzel plebános is megválasztott, ez annyiból emlékeztet, mivel a mint mondják, b. körösi főispán Farkas-Vukotinic ur biztos szavát adá, hogy biz' az ő megyéjében egyetlen egy pap sem fog megválasztani, mivel mind ellenzéki ember; s ime mégis két pap (Predojevic és Zuzel) kikerült az urnából.

— A régi „Presse“-t arról értesitik Karlovitzból jul. 3 káról, hogy a szerb patriarchaság megszűnik. E helyett az austriai birodalom összes görög-nem-egyesült lakosainak lesz egy közös patriarchájuk. Maschirievics le is mondott már a szerb patriarchaságról, s ugyan ő, beleegyezvén az új változtatásba, az összes austriai birodalombeli görög-nem-egyesült patriarchájának címét viseli. Erről már a hatóságok is értesítették.

— Majláth kancellár ő exját az erdélyi románok fájukból valónak vitatják. Erre vonatkozólag ugyan is N. Szebenből a „Fr. Btt.“-nak követezőleg írnak: Az új fordulat itt is általános meglepetést szült, s leirhatlan benyomást idézett elő. A politikai társalgásokban főszerepet játszik a kancellár személye, s nem állhatom meg, hogy ne tudósítsam önt egy állításról, mely különösen román körökben sajról sajról jár, s ujjal mutatja, miszerint itt mindent a nemzetiségi kérdésre visznek vissza. Azt beszélik f. i., hogy a kancellár ur családja román eredetű, s a fogarasi vidékről származik, hol még most is nagy a Majláth nevűek száma; ezek többnyire bojárok, s a Majláth család eredeti nemes levele is az ő kezükben van, bár a Magyarországba kültözött Majláthok de Székely mindent elkövettek, hogy e családi okmányt megszerezzék. A levelező nem mer kezkeskedni ez adatok hitelessége mellett, jóllehet azokat egy igen magas állású román egyéniségtől kapta.

— Az „O. D. P.“ írja: A három udv. cancellaria egyesítésének híre alyptalan s nincs is valóításához semmi remény, e mellett a horvát országgyűlési kir. biztos kinevezetése szól. A magyar korona tartományainak egyesítése mindaddig nem lehet komolyan czélba véve, míg ahoz szilárdul ragaszkodnak, hogy a horvát országgyűlés egészen önállóan és sokkal a magyar országgyűlés öszszehivatása előtt engedjék tárgyalni a történeileg mégis Sz. István koronája partes adnexaieibz tartozó ország államjogi állása és belügyei felett. A horvátországi magyarok minden esetre azt remélik ugyan, hogy magában az országgyűlésben a magyar számdéklatoknak megfelelő szavazatot hoznak létre Horvátország jövő viszonyáról Magyarország-hoz s a birodalombz, s hogy ily módon készíttessék elő a két ország közigazgatásának egyesítése, mely mellett különösen az ő conservatív párt küzd. De az még sem bizonyos, hogy a kamara többsége csakugyan ily szavazatot fog adni. Nagyobb biztossággal beszélnek a magyar lapok Erdélyről. Az erdélyi udvari kancellár lemondásának elfogadása, a nélkül, hogy helyette más nevezettett volna ki, ezt az első lépésnek tekintik a két legutóbbi évben életbeléptetett országos alkotmány visszavételére. Hogy mily joggal reménylik ezt, egyelőre nem akarjuk bolygatni.

— A magyar gárda felállítására vonatkozólag azt írják Bécsből, hogy az egész ügy jelenleg alig több tervnél, de e terv életbeléptetését nagyon előmozdítja azon körülmény, hogy pénzügyi áldozatokkal nincs összekötve. A gárdának ugyanis saját pénzalapja volt, mely felosztásokkor az udvari hivatalok egyikének a főudvarmesteri hivatalnak adatott át kezelés végett, hol még ma napig is van. A magyar gárdának ezenkívül igen szép háza is volt a József külvárosban, hol most a cs. k. csendőrség van elszállásolva. Mindez könnyítve tené a legdelőbb és legfényesebb testőrség visszaállítását.

— A „Volkskirch“ nemzetgazdasági közlöny jun. 30-rol Bécsből datált főczikke „Zur Situation“ cím alatt, a többek közt így nyilatkozik: „A politikai nagy események, melyek előttünk ez idősz-

rint elvonulnak, minden más érdeket háttérbe szorítanak, vagy jobban szólva, magukhoz ölelnek. Schmerling elbocsátása, a külügyminister megtartása és Majláth kinevezése, tökéletesen tájékozott bennünket a dolgok állásáról, s a megváltozott kormányzati elvek jövő irányáról. Auszriának nagybatalmi állásához méltó respectust kell teremteni a külföldön: de ezt nem adja meg más, csak az erő, s Auszria erejének gyökere Magyarország földében van, tehát mindenekelőtt a Magyarországgal jó egyetértést kell helyreállítani, ha igazsággá akarják valószínűsíteni a „viribus unitis” „jelszót”, s ha oly tekintélyt akarnak szerezni Auszriának a külföld előtt, a milyen nélkül nagybatalom nem lehet. Így gondolkozik az okos nemzetgazda a Lajtán túl, és mi örömmel üdvözljük e gondolkodást, s még szívesebben fogadnók, ha a tények előtt nyilvánult volna.

— A „P. H.” írja: Ha van kérdés, melyben hazánk a leendő bécsi ministeriumnak méltányosságát, igazságszeretetét, s őszinte támogatását az új főkanclár számára igénybe veheti és veszi, az a horvát és erdélyi kérdés. Min nem kívánunk egyebet, mint hogy az új ministerium a magyar korona történeti jog-alapját egész terjedelmében elismerje és tisztelje, s e kérdés vezetését kizárólag a magyar korona tanácsosaira bizza, s elfogulatlanul s részrehajlatlanul tartózkodva minden illegitim beavatkozástól, kerülje még a gyanút is, hogy reá a februári politika által felbuzdított elemek, érdekek, és ábrándok támaszkodhatnak. S ha ily módon a kérdés, a történeti jog basására visszavezetve, kizárólag és önállóan annak törvényes organumai által fog tárgyalás alá vétetni, teljes megnyugvással nézünk a kölcsönös igények közjogi kiegyeztetése eredményének elébe.

— A magyar tudós társaság legutolsó ülésében az elnök, gr. Dessevffy Emil tudatja, hogy ama titkos okok, melyek arra birták, hogy a palota megnyitását s az akadémia közülését folyó évi augusztus 19-dikére tűzze ki, már megszűntek s mindkét ünnepély, az akadémia öhajtatásához képest, a szünet után octoberben fog megtartatni. A napot még most nem lehet meghatározni, mert ez az országgyűlés tárgyalásai szerint fog megállapittatni, nehogy pl. az országgyűlés megnyitása, vagy valamely fontos mozzanata az akadémia ünnepélyével egy napra essék. A sokat emlegetett titkos okok — folytatja az elnök — oly jellegűek, hogy azokat nyilvánosan most sem mondhatja el: de ha az akadémiai tagok kívánnák, egyesek felszólítására bizalmasan kész azokat elmondani.

— Gróf Belerédi Richárd 1823. febr. 12-én született. A negyvenéves kezdeten hivatalnok pályáját mint gyakornok kezdte meg; 1848-ban lemondott aktori állása, a morvaországi kertületi biztosi tisztről; 1854-ben mint kertületi kapitány Znaimban ismét államszolgálatba lépett, 1854-ben Gráczott b. Welden tábornagynak Anna leányát vette nőül, 1861-iki márciusban a sziléziai politikai orsz. hatóság vezetője lett, 1862-ben sziléziai országos főnökké léptetett elő, az 1863-ik évi májusban a cseh helytartóság alelnöke lön, s egy csász. kézirat 1864. évi máj. 27-éről a val. bels. titkos tanácsosi méltósággal való felnevelés mellett Csehország helytartójának nevezte ki. A grázi „Tagespost” gr. Belereditől jellemzést küld, melyből felemlítjük a következőket: Gr. Belerédi kis termélt. Mély tudományos műveltsége nagyon kitűnő. Belerédi, Exner az ismert Lerhart-féle bölcsezt legjeleseb tanítványai közül való, élesen gondolkodik, s ékes-szólása is nem mindennapi. A latin nyelvet is tökéletesen bírja s a Lajbán tül köröket nem egyszer lepte meg rögtönzött, klasszikus zamatú latin beszéddel.

* Egy bécsi lap hirdetései között, egy történeti nevezetességgel nemese név első betűivel, a következő házassági ajánlat jelent meg: „Akarnék egy jó és szerető nőt szert tenni, kinek vagyona segítségével irodalmi és bölcseleti munkálataimat befejezhessem, melyek nekem nagy birnevet fognak biztosítani. Én ezen felszólítástomat a férjhez mehető minden özvegy asszonyhoz és kisasszonyhoz tömegesen intézem; egyik sincsen kizárva a pályázástól. Habár híres és jó hangzatu nevem van is, még sem nézek sem korra, sem külsőre, sem származásra, nálam a földölög a pénz. — (Be csókolni való őszinteség! De most jön a java!) Ha pedig a pályázók valamelyike nem hozám, hanem csak híres nevemből akarna menni férjhez, az sem tezen semmit, külön szállásban lakhatik ő is, külön szállást fogadhatok én is. Nevem s lakásom megtudható a szerk. irodában. Bérmentes levelek elfogadhatók. Személyesen is lehet értekezni. Közbenjárókat nem fogadok el!”

* Bécsben nagy feltűnést okozott a napokban egy szatóc-bolt eme fölirata: „mindent ingyen.” Valóban ingyen adtak a boltban mindent, s mint gondolni lehet, egész ostrom alá helyezték. A dolog megfektése abban rejlik, hogy Gruber János, a szatóc-bolt tulajdonosa 15,000 frtot nyert, örömeiben a boltban található árucikkeket szétosztogatta.

* Heves- és Pestmegyének egyrésze hosszabb idő óta hamis tiz- és egy fontos bankjegyek által majdnem elárasztott, és dacára, hogy ezen hamisítvány számos példányai már előkerítettek, nem lehetett mindaddig a tettesek nyomába jönni. — Kovács alkaptány egy mellékletet által

erre figyelmeztetvén, Heves- és Pestmegyében kezdé nyomozásait, és így a nyomok után éber figyelemmel indulván, ismét Budára jött, hol neki sikerült is ezen veszedelmes társaságok két főzincosát kézre keríteni. A bűnrészesség igen jelentékeny számot képeznek, s a vizsgálat eddigi eredményéhez képest számszerint negyvenen vagy ötvenen vannak, kik közül eddig hét egyén már befogatott is. K... letartóztatása alkalmával az alkaptány nem csak a benger, festőszerek és sajtó, hanem a két lemez és egyéb alkatrészeknek is birtokába jutott, mely utóbbiak a városban kívül már elásva voltak. A hamisítványok minden tekintetben sikerülteknek mondhatók és szintűen változó sorszámmal és betűkkel, mint a nehezebben bízott viznyomással is el vannak látva. Ezen bankjegyhamisítási banda egy év alatt már a hatodik, mely Kovács alkaptány ur által az igazságszolgáltatásnak kellő megfenyítés végett adatott át.

— Folyó év június havában a Sétatérre adakoztak: Kelemen Béni 2 frt, dr. Gálfi Endre 1 frt, Hegedűs Sándor 1 frt, dr. Maizner János 1 frt, báró Wimpfen 5 frt, Janki Mihály a fűért 12 frt 50 kr, Karvázy József 2 frt, Bányai Vitéz 2 frt, gr. Rhédei János 5 frt, gr. Gyulai Lajos 2 frt, Szász Gerő 1 tallér, 2 frt 10 kr. értékűt, Szabó Ádám 1 frt, Farkas Gergely 1 frt, Levkovits 1 frt, Ince orvos 1 frt, gr. Kornis Albert 2 frt, Kriza János 1 frt, Berde Áron 1 frt, Pap Mózi 1 frt, Márk Samu 1 frt, Ruzicska Albert 1 frt, Ince István 1 frt, valaki 50 kr. Buzogány Áron 1 frt, Forrai Ferencz 1 frt, Mariaffi kisasszony 50 kr. dr. Engel 1 forint, Zsunheri 1 frt, Balázs József 1 frt, Frankis János 50 kr, Bregárd János 50 kr. gr. Bethlen Miklós 1 frt, Musakowsky 50 kr. Meskő Antal 1 frt, Kusitz Ferencz 1 frt, Biasini Sándor 50 kr. Liska József 50 kr. Szegediné 1 frt, Maisedonfi 1 frt, Quardazoni 50 kr, Kovács Péter 50 kr, Nik Ferencz 1 frt, Fatter Péter 1 frt, Huflesz Károly 2 frt, Bulbuk 50 kr, Szathmári György 50 kr, Némethi Ferencz 50 kr, Striczky és Gajzágó 1 frt, Kiss Mór 3 frt, Horváth Miklós 50 kr, özv. Biasini Kajtán 50 kr, Stasiczky Pálné 1 frt, Nagy Ferencz 1 frt, ifj. Filker Elek 2 frt, Rusz Vaszi fű árába 10 frt, Kele Izrael 50 kr, Thurner Károly 50 kr, Olasz Károly 50 kr, Persián György 50 kr, Kozák Ede 1 frt, Klatrobecz János 1 frt, ifj. Tauffer József 2 frt, Rueska János 2 frt, Klipánovszky Mária 1 frt, Stark József 1 frt, Cziriák Károly 50 kr, Zsigmond Elek 5 frt, Foris Imre 50 kr, Kaufmann Samu 50 kr, Pákeiné 50 kr, Póka János 1 frt, Reminák 50 kr, Csúrku 50 kr, Medgyesi testvérek 50 kr, Orbán János 1 frt, Gáll Ödön 1 frt, Papp János 1 forint, Cziriák Samu 1 frt, Nemessányi András 1 frt, Balog Kálmán 1 frt, Füllei István 2 frt, Schütz Károly 1 frt, gr. Bethlen János 2 frt, Lörinczi Mihály 50 kr, Panajot Mária 50 kr, báró Aporné 1 frt, özv. Ludvigné 2 frt, Panajot Josefa 1 frt, Istvánfi Pál 2 frt, Stampa András 2 frt, idősb. Hincz György 1 frt, özv. Sárosi Mihályné 1 frt, Krémer Ferencz 1 frt, Cziriák Adolf 50 kr, Krassai József 1 frt, Kulisseki János 5 frt, Tauffer János 2 frt, Engel József 1 frt, özv. Brandt Godfridné 1 frt, Fröhlich Vilmos 1 frt, Demjén László 50 kr, Merza testvérek 2 frt, Lönhardt Ferencz 5 frt, Keserő Mózes 5 forint, Reil Dániel egy forint, Zoth József 1 forint, Bányai Károly 1 forint, Ritter Fraugott egy forint, Kövári László két forint, Ákoncz János két forint, Wolff János 2 frt, Csapó Sándor 2 frt, Lieber Simon 1 frt, Duba és Tamási 1 frt, Balázs Sándor 1 frt, Brencsán Albertné 1 frt, Aszlán és Hugó 1 forint, Florián Antal 1 frt, gr. Teleki Jánosné 3 forint, Kállai Lajos 1 frt, Vikol András 1 frt, Gegenbauer 50 kr, Jánok Lajos 1 frt, Bell Frigyes 1 forint, özv. gróf Eszterházy Dénesné 1 frt, Föz József 1 frt, Kónya Rudolf 50 kr, Zadvarnicki 50 kr, Klaus János 1 frt, özv. Quardaviné 50 kr, b. Bornemiza Ignácné 1 frt, Tömösvári Miklós 50 kr, Wagner Frigyes 2 frt.

Politikai hírek.

Ausztria. Bécs, jul. 7. Az urakháza mai ülésében a pénzügyi törvényhez szükséges kiváncsalmak felett folyt a vita. Thun Leo a következő kinyilatkoztatást indítványozza: Az urakháza átlátja, hogy elkerülhetlenül meg kell tagadni az állami költségvetésben oly állami kiadási összeget, a melynek fedezése a bevételekben föl nem lehet: minélfogva kijelenti, hogy a pénzügyi helyzetre nézve a következő meggyőződésben van: A bevételek szaporítása adó törvényhozás útján többé el nem érhető; minélfogva a súlygyen helyreállítása mindenekelőtt attól föltételezettik, hogy az évi kiadások a bevételek összegére szállíttassanak le; ezt pedig csak a főállók intézmények jelentékeny változtatása által lehet kieszközölni; továbbá, hogy a hitel igénybe vétele csak akkor igazolható, ha az olyatén eszköznek bizonyul be, mely által a közel jövő eigensulya helyreállítható. Mindezeknél fogva az urakháza elvárja, hogy a kormány többé nem fog hitelfelhatalmazást kérni, a nélkül, hogy egy szersmind kimutassa, valjon lehetséges-e, és hogyan lehet a fönnbbit érintett követelménynek megfelelni. Thun javaslatára a hétagn bizottmányhoz utasított.

Bécs, jul. 8. A „Wien. Abendpost” az új ministerium összeállításának mindennap várható hírlapi híresztelésére vonatkozólag oda utal, miszerint az eddigi ministerium még folytatja hivatalos fog-

lalatosságait, a ministeri leköszönésekre még eddigéle nem adatott formaszorin válas; s bizonyossággal véli álíthatni a „Wien. Abendp.”, hogy a ministerium mostani minőségében együtt fog maradni, a míg a birodalmi tanácsban az 1865-diki pénzügyi törvény feletti viták be nem lesznek fejezve. Egyébiránt a fönnbbit említett hírek csak gyanúsítások.

Angolország. London, jul. 6. A parlament ma bezárattott. A trónbeszédben köszönetet mond a parlamentnek tanúsított munkásságáért a királynő s tudatja, hogy a parlament feloszlatott. A trónbeszéd szerint a külfölddeli viszonylatok kielégítők; nincs olyan kérdés függőben, a mely Európá békéjét megzavarhatná. A királynő örömet fejezi ki az amerikai báboru bevégzése felett; reméli Amerika felvirágzását; sajnálja, hogy az észak-amerikai conföderatio (Canada) még nincs befejezve, s örömmel látja a jólét gyarapodását. A vámelegyletti egyezség előterjesztetett; a királynő reméli, miszerint abból a Németországgal kereskedelmi viszonyok és kölcsönös érdekek folytonos fejlődése fog származni. Végül elősoroltatnak a megszenteltetett biliek.

Franciaország. Páris, jul. 4. A „Gaz. de France” és az „Union” közlik ma „V. Heerik manifestumát a francia munkásokhoz”, melyről a „Köln. Ztg.” már megemlékezett. Ez okmány annyiban bír jelentőséggel, a mennyiben bizonyítja, hogy most már minden párt, és nem csupán a köztársasági és császári, gondot fordít a munkás osztályra és benne támaszt keres. — Prim tbk itt jelenleg igen tevékenyen lépett föl. Miot mondják, Spanyolország és Portugália egyesítésén dolgozik. Fáradozásai nem maradtak volna minden eredmény nélkül. A mi előnyre szolgál, az azon körülmény, hogy éppen most 1½ millió franc készpénzt és még többet jószágokban örökölt. — Az új spanyol külügy-minister ürgönyt intézett Antonelli bíbornokhoz, hogy kitejtse az okokat, melyek öt Spanyolország érdekében arra indították, hogy az Olaszországgal viszonyok további megszakítását megszüntesse. — Ma ment végbe az amerikai ünnepély a Pré Catalanon, melyet az itteni amerikai követ Északamerika függetlenségének ünneplésére adott.

Páris, jul. 7. Elnapt a napokban a császár és Drouin de Lhuys fogadták. Bebizonyul, miszerint ez utóbbi értesítette az unio követét, hogy a császár megparancsolta a francia kikötőkben tartóztatott amerikai hajók kiadását. Spanyolország hasonlóan teend.

Az északamerikai függetlenség évfordulati ünnepén Drouin, Lavalette, Chasseloup-Laubat, s a diplomatikai testület voltak jelen. Drouin ez alkalommal élenken tolmácsokká Franciaországnak az unio iránti barátságos érteletit. — Londonban ellenben az említett ünnepélyben egyetlen kormánytag sem vett részt.

Olaszország. Florencz, jul. 2. A „Politik” levelezője írja: Az olasz-római tragicomédiának első felvonása már le volna játszva. A nyilvánosan vitt alkudozások megszüntetettek, noba én (levelező) annál maradok, hogy titokban foly az egyezkedés. Ugy látszik, hogy Bach b. még sem olyan felettebb ártatlan a Vezzezi féle küldetés kimenetelében, mint a bécsi hivatalos lapok iparkodnak elhitetni; mert annyi csakugyan igaz, miszerint a pillanatnyi rossz siker nem Lamarmora kabinette alkotmányos aggodalmainak, hanem a római curia reactionarius velletésainak tulajdonítható. Az olasz kormánynak szándéka volt mintegy számot adni az egész titokteljesen folytatott alkudozásról, egy Lamarmora részéről az idegen kormányokhoz, s Lanza részéről az ország politikai hatóságaihoz intézendő körlevél által. Azonban, míg Florenczben a felett tanácskoztak, hogy mégis megtegyék-e, s hogyan; Antonelli megelőzte, s a hivatalos római lapban már megjelent az alkudozások megbiúsulásának okait az olasz kormány nyakába bártó hivatalos kormányi nyilatkozat, melyben világosan kimondatik, hogy a pápa volt a kezdeményező, hogy kezdetben jól ment a dolog, hanem a florenczi kabinet sajnálatos követeléseinek hajtórést szenvedtek az alkudozások. — Egész Olaszországban nincs felvilágosodott ember, a ki hitelt adna a mostani reactionarius ministerium alkotmányos aggodalmainak, s vannak a kik azt hajlandók binni, hogy a római kormány részéről történt nyilatkozás nem egyéb Antonelli barátságos szolgálatánál Lamarmora irányában, mely által az országban felzudult közvéleményt akarnák lecsillapítani, s a lármázó sajátót is szeretnék elhallgattatni, hogy annál kényelmesebben lehessen folytatni a titkon üztöt alkudozásokat. Az „Italie” egy cikket hoz az ellenzékét illetőleg, melyet Auszria maga idézett elő a német középállamokban és Poroszországban, hogy a német-olasz kereskedelmi szerződés megkötését megakadályozza, s ebben írja: „Rövid idő előtt Chotek gróf, osztrák ügynök a berlini udvarnál, a porosz külügyministerhez ment, hogy kormánya nevében panaszt emeljen a miatt, hogy a porosz kormány oly eshetőséget készít elő, mely az osztrák érdeket oly annyira fenyegeti, mint azt tenné az olasz német kereskedelmi szerződés. Erre egyezzen azt felelték neki, hogy Poroszország egész Németország közgazdasági érdekeit nem áldozhatja fel az osztrák kormány által fejtegetett tisztán politikai tekinteteknek.” Ez mellékdarabja volt Bach római föllépésének.

Nápoly. Hogy IX. Piuszt helyes érzet vezérelte, midőn az olasz királylyal alkudozásokat kezdte, mutatja a hatás, melyet azok megszakítása az ország különböző részeiben előidézt. Nápolyban a néptömeg közönyös marad. A mérsékelték panaszkodják a curia „vakaságát”, a tettpart emberei örvendeznek. „Azt hiszik”, írja az „Augs. Allg. Ztg.”, hogy már most az utolsó kilátás is eltűnt a Rómával kibékülésre, és félnek a következményektől, melyeket a katholicismusnak e lépés folytán szenvednie kell. Az öt éves brigantaggio és az encyclica sok szívet elidegenített a curiától; és már most maguk a papok, még a nép alsó rétegeiben is mindig gyakrabban találkoznak azon megsemmisítő itélettel: „Többé már nincs rátok szükségünk.”

Amerika. New-York, jun. 24. Már el van határozva, hogy Jefferson Dawis polgári törvény-szék elé fog állíttatni, melynél S. P. Chase az E. államok főbírája fog elnökölni. Az még nincs tudva, vajjon Dawis csak mint bázárul, vagy egyéb bűnnel is vádoltatva fog bázaryszék elé állíttatni. Underwood híró Virginából, a ki elő Lee még más negyven jelentékeny felkelővel állíttatott hazarúlással vádoltatva, Washingtonban van. Még nincs eldöntve, hogy micsoda eljárás kell ez ügyben követni. Valószínű, hogy a kormány fölmeuti a pör alól azokat, a kik kegyelemért folyamodnak. Jelenleg csaknem minden déli államból vannak küldött-ségek Washingtonban, illető államaik helyreállításáról értekezendők az elnökkel. A felkelés előkelő vezérszereplői közül nagyon sokan bűnséget esküsznek az Uniónak. Észak Karolina közelebb kinevezett kormányzója, Holden, kiáltványt bocsátott ki, melyben az államban létező unionistákat Raleighban tartandó értekezletre hívja meg. Rio Grande-ból érkező tudósítások szerint új esata volt Lopez császári tábornok és Cortinas köztársasági tábornok között. A tudósítások szerint Lopez hadserege egészen tönkre veretett, s a Rio Grande amerikai részére szorítottatott át. Juarez elnök a mexikóiakhoz szóló kiáltványt bocsátott ki, melyben tudatja velök, hogy Montereyben visszafoglalta Santillo. A császári hadseregből sok szűkített katona érkezett Texasba. A szövetségi csapatok parancsnokai nem adják ki a szökevényeket. Az Amerikából való Peolert, ki Matamorasan szinbázat épített, Mejia tábornok bezáratta, azért, hogy az új kormányzat ellen nyilatkozott. Negrete minap jelentett megveretetését itt kéltik, mivel nincs megnevezve a jelentésben a hely, a hol megveretett volna. Fort Monroeból azért vonakodtak a néger katonák Texasba kiindulni, mert az az aggodalom terjedt el közöttük, hogy ott el akarják őket rabsozólakul adni.

Ujabb. Bécs, jul. 10. A július 17-ére egybehívott horvátországi országgyűlés elnapoltatott augusztus 28-kára. A „Gen. Corr.” ide vonatkozólag úgy van értesítve, megbízható forrásból, miszerint az elnapolás nem elvi okokból, hanem tisztán ügyviteli tekinteteknél fogva történt, s hogy az ezen nézetel ellenkező hírek tendenciosusak és alaptalanok.

— London, jul. 10. Párisi magántudósítások szerint valószínű, miszerint az általános lefegyverzésre vonatkozó congressus-javaslat, és a bécsi szerződések revisioja közelebb jutott a megvalósulás felé. Wittgenstein, állítólag Sándor császárnak a főbenniekbe Oroszország beleegyezését tartalmazó saját kezű levelét hozta volna Párisba Porosz-, Olasz-, Spanyolország, — állítólag — már szintén beleegyeztek volna.

— Berlin, jul. 9. Bismarck f. hó végén Bordeauxba megy, állítólag, hogy az ott Poroszország megbízása folytán végbemenő hajóépítkezéseket megsemmisítje. Később Biarritzot is meglátogatja.

— Hamburg, jul. 9. A schleswigi lapok szerint vérengző verekedésekről írnak, a dán szellemű észak schleswigiek és a német szellemű déli schleswigiek között. Az altonai porosz kormányzósg tiltakozik az ellen, hogy az osztrák katona banda Augustenburg hgnek születésnapja reggelén reggeli zenével kedveskedett.

— Páris, jul. 9. Metternich hg tegnap hosszasan értekezett Drouinnal. Az osztrák követ az Auszriában újból bejelentett hadseregi költségvetési leszállításokra hivatkozva Olaszország haderőinek leszállítását kívánta. Hivatalosan megerősített hír az, hogy a császár szerdán Plombièresbe megy.

A „Patrie” szerint a flotta ünnepély Brestből Cherbourgba fog áttétetni, a hová aug. 14-én fog megérkezni az angol hajóhad. Chasseloup Laubat ezután a francia hajórajjal Angolországba megy. A honfuisítási törvény folytán Algriban módosítások fognak történni a hadcsapatok létszámában.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 12 kén: 5% Nemzei kölcsön 100 ft 75.05. — 5% Metalliques 100 ft 70.20. — Bank-részvény 796. — Hitelintézeti részvény 200 forint 179. — London 10 ft st. 100 ft 23¼ kr 180.80. — Ezüst 106.50. — Cs. kir. arany 5.21. — 1860. kölcsön 91.45.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

